

Духовното израстване на лирическият персонаж в поезията на Ботев

Публикувано от Simonsita на 02.02.2010, 19.01

Духовното израстване на лирическият персонаж в поезията на Ботев

Стихотворенията на Ботев са ярък пример за неговия блестящ творчески талант. Авторът, макар и да е написал малко такива творби, оставя в наследство великолепни произведения. Едни от най-добрите му стихотворения са: “Майце си”, “Към брата си”, “Делба” и “До моето първо либе”. Именно в тях Ботев ни показва как човек, който е в състояние на пълна безизходица и отчаяние, достига до духовна хармония.

В стихотворенията на Христо Ботев се забелязва постепенното духовно израстване на лирическият персонаж – от самотник, неразбран от никого и без жизнена цел, той се превръща в драматична личност, бореща се за лична и национална свобода едновременно. Още в стихотворението “Майце си”, виждам, че лир.персонаж е обзет от чувства на отчаяние, безизходица, загубена младост и обреченост, но постепенно на преден план излиза любовта му към родината и любимата. Обзет е от чувство на вяра в справедливостта на делото, чувство за борба, за отговорност пред бъдещите поколения. Лир.герой се стреми да се приобщи към живота, въпреки че в началото е бил отчужден от всички и е нямало кой да разбере неговите терзания. Той постига духовна хармония и намира свой другар, с който да споделя своите мъки, въпреки че света не иска да се вслуша в него. Лир.персонаж няма свой жизнен идеал и единствения път за него е пътя на смъртта – грозна и ужасяваща. Постепенно обаче любовта към родината и любимата, както и желанието за национална свобода осмислят неговото битие. След като открива пътя на борбата за осъществяване на своя идеал за него смъртта вече не е страшна, а красиво продължение на битието.

Едно от първите стихотворения на Христо Ботев е “Майце си”. Него той посвещава не на майката – родина, ами на реалната майка. Лир.герой се чувства прокълнат – за него няма друго обяснение за нещастния живот, който води. В българският фолклор, богат на митове и легенди, най-силното проклятие е майчиното. Заради това лир.персонаж пита : “ти ли си мене три годин клела”. Но въпреки това той се уповава на майка си – тя го е родила и го е дарила с живот. Тя е неговата единствена опора в тежкия живот. Майката е единственото свято нещо за лир.герой:

“освен теб, мале, никого нямам”

Той е напълно отчужден и забравен от света. Намира се в състояние на пълна безизходица и отчаяние: “та скитник ходя злочест ази”. За него няма смисъл в живота. Изоставен, самотен, ненужен никому, той се скита и няма на кого да изплаче мъката си. Тук е заложен мотива за алианцията. Но това отчуждение не е по негово собствено желание – виновна е действителността. Тя е похабила неговата младост:

“та мойта младост, мале, зелена

съхне и вехне люто

Лир.персонаж няма важна цел в своя живот и желае само да се върне в родния си дом. Но това негово желание е само интуитивен рефлекс за самосъхранение. Смъртта за него е нещо грозно и зловещо. Тя е безсмислена, защото героя не е изживял своя живот пълноценно.

В следващите стихотворения “Към брата си” и “Делба”, виждаме как постепенно героят изгражда своята духовна хармония. Тук отново са заложени мотивите за самотата, отчуждението и неразбирателството от страна на другите:

“тежко, брате, се живее

между глупци неразбрани”

Но като мрази тях, той погубва себе си. Постепенно в него се заражда инстинкт за самосъхранение в този “мъртъв свят коварен”. С “Никой! Никой!” и “Нищо, нищо!” се показва пълното отчуждение на героя. Той е сам, дори и брат му не може да се отзове на неговия повик. Но героят тук е по-силен, той е осмислил живота и има идеал – това е любовта към родината като народното страдание се превръща в негово лично. В стихотворението “Делба” виждаме как лир.персонаж вече значително израства духовно. Чувствата на отчаяние и безизходица изчезват. На тяхно място се появява самочувствие, борбеност и жертвот готовност в името на най-светия идеал – националното освобождение: “а сега – дай ръка за ръка и напред със стъпки по-твърди!”. Битието на лир.персонаж е вече осмислено – има дълг пред поколенията, който трябва да изпълни, дори с цената на живота си: “Добро ли сме, зло ли правили назе ще съди”. Тук героят вече не се чувства самотник, даже напротив – той общува със своето духовно “аз”.

В стихотворението “До моето първо либе” лир.персонаж достига връхната точка на своето духовно израстване. Героят загърбва самотата и се открива пред света. Той вече не е самотник – има любима жена, с която може да сподели всичко и на чието рамо може да се опре при нужда. Тя му дава сили за нов живот, тя е неговото вдъхновение. Тя е като един от двата му идола. Другият е свободата. Лир.персонаж се проявява като борец за свобода – лична и национална. Намерил е и

път за осъществяването и – пътя на борбата . чрез този идеал, лир.герой преосмисля идеята за смъртта – тя е като красиво продължение на битието, защото смърт в името на свободата е велика смърт.

В тези четири, последователно разгледани творби ясно виждаме как човек, загубил всичко, може да достигне до духовната хармония.

Духовното израстване н

Powered by

Bukvar.bg

Image not found

© 2010-2024